

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
DÖRDÜNCÜ DAİRE	2001	2170	2000	1476	17/05/2001

KARAR METNİ

30.11.1999 GÜNLÜ VE 23892 (MÜKERRER) SAYILI RESMİ GAZETEDE YAYIMLANAN 27.11.1999 TARİH VE 99/13646 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARININ EKİ KARARI İLE REPO İŞLEMİNDEN YAPILACAK TEVKİFAT ORANININ %14 OLARAK BELİRLENMESİNDE YASAYA AYKIRILIK BULUNMADIĞI HK.<

Davacı : ...

Davalı : Maliye Bakanlığı

Davanın Özeti : 30.11.1999 günlü ve 23892 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 27.11.1999 tarih ve 99/13646 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararın menkul sermaye iratlarından yapılan gelir vergisi tevkifatının % 14'e yükseltilmesine ilişkin kısmının iptali istemiyle dava açılmıştır. Davacı, geriye dönük olarak vergi oranlarının artırılmasının Anayasaya ve vergileme ilkelerine aykırı olduğunu, Bakanlar Kurulu'na verilen yetkinin kazanılmış haklar dikkate alınarak kullanılması gerektiğini ileri sürmektedir.

Savunmanın Özeti : Bakanlar Kurulu Kararının iptali istenen kısmının menkul kıymetlerin geri alım ve satımı (repo) işlemlerine ilişkin tevkifat oranını belirlediği, hazine bonusu faizi elde eden davacının bu kararın iptalini istemesinde herhangi bir menfaatinin bulunmadığı gibi kararın resmi gazetede yayım tarihine göre dava süresinde açılmadığından öncelikle usul yönünden reddi gerektiği, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinde Bakanlar Kuruluna tevkifat oranlarının belirlenmesi hususunda yetki verildiği, bu yetki uyarınca yapılan düzenlemenin yasal olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur. Tetkik Hakimi Mehmet Sönmez'in Düşüncesi : 30.11.1999 günlü ve 23892 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararın "menkul sermaye iratlarından yapılan gelir vergisi tevkifatının % 14'e yükseltilmesine ilişkin kısmının iptali istemiyle dava açılmıştır.

30.11.1999 günlü ve 23892 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 99/13646 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının incelenmesinden, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75 inci maddesinin 2 nci fıkrasının 14 numaralı bendinde yer alan menkul sermaye iratlarındaki tevkifat oranını % 14 olarak belirleyen 5 inci maddenin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmış olup, dava dilekçesine ekli belgelerden 4.2.1999 ve 8.2.1999 tarihlerinde 9.2.2000 vadeli ve "14 T" tanımlı hazine bonusu satın alan davacının, menkul kıymetlerin geri alım ve satım taahhüdü ile iktisap edilmesi veya elden çıkarılması karşılığında sağlanan başka bir anlatımla repo işleminden elde edilen faiz gelirlerine ilişkin tevkifat oranını 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesiyle verilen yetki çerçevesinde belirleyen anılan Bakanlar Kurulu Kararının iptali ile herhangi bir menfaat ilişkisi bulunmamaktadır. Kaldı ki, sözkonusu Bakanlar Kurulu Kararının 9 uncu maddesiyle, kararnamenin iptali istenen kısmının kararın yayım tarihini izleyen aybaşından itibaren geri alım veya satım taahhüdü ile yapılan işlemler için geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğinin belirtilmiş olması karşısında, 4.2.1999 ve 8.2.1999 tarihinde yapılan işlemin repo olduğu kabul edilse dahi davacının bu kararnamede belirlenen % 14 oranındaki tevkifattan hiçbir şekilde etkilenmesi sözkonusu değildir. Bu nedenlerden dolayı davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15 inci maddesinin 1 inci fıkrasının b bendine göre reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Nurhan Yücel'in Düşüncesi : Dava, 30.11.1999 gün ve 23892 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 99/13646 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali dileğiyle açılmıştır. 2577 sayılı İYUK.nun 2. maddesinde, iptal davasının, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı, 14/3-c maddesinde dava dilekçelerinin

davacının dava ehliyetinin bulunup bulunmadığı yönünden inceleneceği, 15. maddesinde de 14. maddenin 3-c bendinde yazılı hususta kanuna aykırılık görülürse davanın reddedileceği açıklanmıştır.

Davacı, 4.2.1999 ve 8.2.1999 tarihlerinde toplam 20.596.603.900 liraya satın aldığı 9.2.2000 tarihli toplam 46.315.000.000 TL dönümlü "14 T" tanımlı hazine bonusu faizinden dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca % 14 oranında gelir vergisi stopajı yapıldığını ileri sürmekte ise de, anılan Bakanlar Kurulu Kararı, hazine bonusu ya da devlet tahvilinden sağlanan faiz gelirlerinin değil repo gelirlerinin stopaj oranını belirlediğinden bu idari işlem davacının menfaatini etkilemediği gibi, 9.2.2000 tarihinde elde etmesi gereken toplam 25.718.496.100, TL faizden, 7.10.1999 gün ve 23888 (mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4481 sayılı Kanununun 16. maddesinin "1.1.2000 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 1.12.1999 tarihinden önce ihraç edilmiş bulunan Devlet İç Borçlanma Senetlerinden (Özel Tertip Devlet Tahvilleri ve döviz cinsinden tahviller hariç) 1) İskontolu tahvil ve bonolara ödenen faizlerden 1.12.1999 tarihinden itibaren a) Vadesine 1-91 gün kalanlarda % 4 oranında, ödemeyi yapanlar tarafından faiz vergisi kesilir" şeklindeki hükmü uyarınca vergi kesildiği anlaşıldığından, bu vergi ile hiç ilgisi bulunmayan 99-13646 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali dileğiyle açılan davanın 2577 sayılı İYUK.nun 15. maddesi uyarınca reddi gerekeceği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

4.2.1999 ve 8.2.1999 tarihinde 9.2.2000 vadeli ve "14 T" tanımlı hazine bonusu satın alan davacı, 30.11.1999 günlü ve 23892 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 27.11.1999 tarih ve 99/13646 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararın menkul sermaye iratlarından yapılan gelir vergisi tevkifatının % 14'e yükseltilmesine ilişkin kısmının iptali istemiyle dava açmıştır.

Başbakanlık tarafından, hazine bonusu alımından dolayı faiz geliri elde eden davacının repo işlemine ilişkin düzenlemenin iptalini istemesinde herhangi bir menfaatinin bulunmadığı ileri sürülmesine karşın, parasını hazine bonusu ya da repo işleminde değerlendirme hakkına sahip olan davacının sözkonusu düzenlemeden etkilenmesi mümkün olduğundan davalının bu iddiası yerinde görülmemiştir.

Öte yandan, 30.11.1999 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararının Eki kararın iptali istemiyle 7.3.2000 tarihinde açılan davanın süresinde olmadığı ileri sürülmüş ise de, dava dilekçesine ekli 9.2.2000 günlü davacıya yapılan ödemelere ve kesintilere ilişkin banka dekontlarına göre davanın süresinde açıldığının kabulü gerekmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75 inci maddesinin 2 nci fıkrasının 5 inci bendinde, her nevi tahvil ve hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirlerin (Döviz cinsinden yahut dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetlerin itfası sırasında oluşan değer artışlarının irat sayılmayacağı) menkul sermaye iradı olduğu, aynı Kanununun 14 üncü bendinde ise, bu maddenin ikinci fıkrasının 5 numaralı bendinde yer alan menkul kıymetlerin geri alım ve satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında sağlanan menfaatlerin de menkul sermaye iradı olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunu'nun Vergi Tevkifatı başlıklı 94 üncü maddesinde, bu maddede yer alan tevkifat nispetini, her bir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sifira kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu ifade edilmiş olup, bu hükmün verdiği yetkiye dayanılarak anılan Kanun'un 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 14 numaralı bendinde yer alan menkul sermaye iratlarından yapılacak tevkifat oranının % 14 olarak dava konusu Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenmesinde yasaya aykırılık görülmemiştir.

Öte yandan, davacı tarafından geriye dönük olarak kazanılmış haklar gözetilmeden tevkifat

oranlarının artırıldığı ileri sürülmesine karşın, iptali istenen sözkonusu Bakanlar Kurulu Kararının 9 uncu maddesinin d bendinde, kararın 5 ve 8 inci maddelerinin yayımı tarihini izleyen aybaşından itibaren geri alım veya satım taahhüdü ile yapılan işlemler için geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiş olduğundan, iptali istenilen kararın geriye dönük şekilde tevkifat oranını artırdığından sözetmeye olanak bulunmamaktadır.

Bu nedenle, davanın reddine, yargılama iderinin davacı üzerinde bırakılmasına 17.5.2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

BŞ/ŞGK